SÓKNARÁÆTLANIR LANDSHLUTA

GREINARGERÐ UM FRAMVINDU SAMNINGA OG RÁÐSTÖFUN FJÁRMUNA 2023

STÝRIHÓPUR STJÓRNARRÁÐSINS UM BYGGÐAMÁL
SEPTEMBER 2024

BYGGÐASTOFNUN

Stýrihópur Stjórnarráðsins um byggðamál: Sóknaráætlanir landshluta.
Greinargerð um framvindu samninga og ráðstöfun fjármuna 2023.
September 2024
Útgefandi: Byggðastofnun, Sauðármýri 2, 550 Sauðárkrókur
Netfang: postur@byggdastofnun.is
Veffang: www.byggdastofnun.is
Ábyrgð: Sigríður K. Þorgrímsdóttir
ISBN 978-9935-518-07-1
© 2023 Byggðastofnun

EFNISYFIRLIT

Samantekt 1

Sóknaráætlanir landshlutanna til framtíðar 2

1. kafli Sóknaráætlanir landshluta 4

2. kafli Fjárframlög til samninga 5

3. kafli Samráðsvettvangar landshluta 8

4. kafli Áhersluverkefni landshluta 10

5. kafli Uppbyggingarsjóðir landshluta 13

sóknaráætlanir einstakra landshluta 19

Lokaorð 20

Viðauki 1: Landshlutasamtök sveitarfélaga 21

Viðauki 2: Ný áhersluverkefni árið 2023 22

TÖFLUR

Tafla 1. Heildarfjárhæð til sóknaráætlanasamninga 5

Tafla 1a. Samanburður heildarfjárframlaga árin 2022 og 2023 6

Tafla 2. Ráðstöfun fjárframlaga 6

Tafla 2a. Samanburður á ráðstöfun fjárframlaga árin 2022 og 2023 7

Tafla 3. Skipan fulltrúa í samráðsvettvöngum 8

Tafla 4. Áhersluverkefni landshluta 10

Tafla 5. Upplýsingar um umsóknir / styrki 13

Tafla 5a. Samanburður upplýsinga um umsóknir / styrki árin 2022 og 2023 14

Tafla 6. Kyn umsækjenda / styrkhafa 15

Tafla 6a. Kyn umsækjenda / styrkhafa, samtals 16

Tafla 7. Atvinnugreinaflokkun umsókna 17

Tafla 8. Atvinnugreinaflokkun styrkja 17

Í þessari greinargerð stýrihóps Stjórnarráðsins um byggðamál er gerð grein fyrir ráðstöfun fjárframlaga til sóknaráætlunarsamninga og framkvæmd þeirra árið 2023. Auk þess er gerður samanburður milli áranna 2022 og 2023, sem og samanburður milli landshluta. Upplýsingar í greinargerðinni byggjast að mestu á árlegum greinargerðum landshlutasamtaka sveitarfélaga til stýrihópsins. Starfsfólki landshlutasamtakanna eru færðar bestu þakkir fyrir upplýsingarnar.

Stýrihópur Stjórnarráðsins um byggðamál

Á árinu 2023 var stýrihópurinn þannig skipaður:

Innviðaráðuneyti

Hólmfríður Sveinsdóttir, formaður

Dómsmálaráðuneyti

Elísabet Linda Þórðardóttir, Kristrún Friðriksdóttir tók hennar sæti í september

Félags- og vinnumarkaðsráðuneyti

Eva Magrét Kristinsdóttir

Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Anna Borgþórsdóttir Olsen

Forsætisráðuneyti

Pétur Berg Matthíasson, Daníel Svavarsson tók sæti hans í október

Háskóla-, iðnaðar- og nýsköpunarráðuneyti

Þórarinn Sólmundarson

Heilbrigðisráðuneyti

Bryndís Þorvaldsdóttir

Matvælaráðuneyti

Bryndís Eiríksdóttir

Menningar- og viðskiptaráðuneyti

Baldur Þórir Guðmundsson

Mennta- og barnamálaráðuneyti

Hafþór Einarsson

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti

Magnús Örn Agnesar Sigurðarson

Utanríkisráðuneyti

Andri Júlíusson

Samband íslenskra sveitarfélaga

Valgerður Rún Benediktsdóttir

Áheyrnarfulltrúar

Byggðastofnun

Reinhard Reynisson

Landshlutasamtök sveitarfélaga

Berglind Kristinsdóttir SSS, Albertína F. Elíasdóttir SSNE tók sæti hennar í september.

Verkefnisstjóri

Sigríður K. Þorgrímsdóttir, Byggðastofnun

Samantekt

Sóknaráætlanir landshluta eru þróunaráætlanir sem byggja á samstöðu heimamanna í hverjum landshluta um framtíðarsýn, markmið og val á leiðum til að sóknaráætlanir nái fram að ganga. Markmið sóknaráætlana er að ráðstafa fjármunum sem varið er til verkefna í einstökum landshlutum á sviði samfélags- og byggðamála, samkvæmt svæðisbundnum áherslum.

Frá árinu 2013 hefur ríkið gert samninga um sóknaráætlanir við landshlutasamtök sveitarfélaga í öllum átta landshlutunum. Markmið með samningum er að stuðla að jákvæðri samfélags- og byggðaþróun, treysta stoðir menningar og auka samkeppnishæfni hvers landshluta og þar með landsins alls. Jafnframt er það markmið að einfalda samskipti ríkis og sveitarfélaga og tryggja gagnsæi við úthlutun og umsýslu þeirra opinberu fjármuna sem til þeirra er varið. Heildarfjármunir til sóknaráætlana árið 2023 var tæplega 1,1 milljarður króna og stærstur hluti þeirra fjármuna kom frá ríkinu.

Fjármunir sóknaráætlana renna fyrst og fremst í tvo farvegi. Annars vegar sérstök áhersluverkefni og hins vegar til uppbyggingarsjóða sem eru samkeppnissjóðir. Á árinu 2023 var unnið að samtals 69 áhersluverkefnum og nam framlag til þeirra tæplega 368 milljón króna. Alls hlutu 532 verkefni styrki úr uppbyggingarsjóðunum, samtals að fjárhæð tæpar 447,5 milljónir króna.

Stýrihópur Stjórnarráðsins um byggðamál er skipaður fulltrúum frá öllum ráðuneytum og Sambandi íslenskra sveitarfélaga. Byggðastofnun og landshlutasamtök sveitarfélaga eiga áheyrnarfulltrúa. Innviðaráðherra skipaði nýjan stýrihóp í júní 2021 til þriggja ára. Hlutverk stýrihópsins er m.a. að efla samhæfingu innan Stjórnarráðsins í málefnum sem snúa að byggðamálum og tryggja virkt samráð við sveitarstjórnarstigið í þessum málaflokki. Þá er það hlutverk stýrihópsins að styðja landshlutasamtök sveitarfélaga við gerð og framkvæmd sóknaráætlana landshluta.

Albertína F. Elíasdóttir, framkvæmdastjóri Samtaka sveitarfélaga og atvinnuþróunar á Norðurlandi eystra:

SÓKNARÁÆTLANIR LANDSHLUTANNA TIL FRAMTÍÐAR

Þegar hugmyndin um sóknaráætlanir landshlutanna kom fyrst fram voru uppi ýmsar efasemdaraddir um hugmyndafræðina og getu þeirra til að hafa raunveruleg áhrif á íbúa um land allt. Raunin hefur þó orðið sú að með sóknaráætlunum landshlutanna hefur traust vaxið – innan og á milli landshluta, á milli ríkis og sveitarfélaga, og innan Stjórnarráðsins.

Sóknaráætlunum var ætlað að skapa farveg fyrir fjármagn og tækifæri til uppbyggingar um allt land, þar sem heimafólki var treyst til þess vinna faglega og úthluta fjármunum til þeirra verkefna sem það hafði trú á til uppbyggingar í landshlutanum. Þannig var valdið að nokkru leyti flutt frá Reykjavík og út í landshlutana sem var risastórt skref í byggðamálum á Íslandi. Fyrst um sinn var þetta vissulega gert nokkuð varfærnislega þar sem ráðuneytin vildu hafa eitthvað um verkefnavalið að segja, en í dag er verkefnavalið meira og minna hjá landshlutasamtökunum – nær íbúunum sjálfum – þar sem þekking á aðstæðum hvers landshluta er mest.

Með sóknaráætlunum landshlutanna koma íbúar hvers landshluta sér saman um sameiginlega framtíðarsýn fyrir landshlutann og aðgerðir sem gagnast til að ná árangri til framtíðar. Því má segja að í hugmyndinni um sóknaráætlanir landshlutanna hafi einnig falist viðurkenning á því að landshlutarnir eru ekki allir eins og ólík verkefni og ólíkar áherslur sem henta á hverjum stað. Landshlutarnir eru jafn ólíkir og þeir eru margir, þó auðvitað sé einnig margt sameiginlegt, og eðlilegt að horft sé til þess að ekki sé til einhver ein lausn á byggðamálum sem virkar fyrir alla. Í gegnum árin hafa þessar áætlanir svo þróast og taka þannig mið af áskorunum nútímans hverju sinni og laga sig að breyttum þörfum íbúanna.

Stuðningur sóknaráætlana við atvinnulíf landshlutanna hefur skipt miklu máli en með því að stuðla að nýsköpun, frumkvöðlastarfi og aukinni fjölbreytni í atvinnulífi hefur ekki aðeins verið stutt við staðbundið efnahagslíf hvers landshluta heldur stuðlað að efnahagslegri uppbyggingu Íslands í heild. Þá hefur stuðningur sóknaráætlana landshlutanna einnig haft mikil áhrif á menningu og skapandi greinar um land allt, auk þess sem aukin áhersla á umhverfismál í síðustu áætlunum hefur skilað sér í uppbyggingu fyrirmyndar umhverfisverkefna um land allt. Þó það sé ef til vill of sterkt til orða tekið þá vil ég halda því fram að sóknaráætlanir landshlutanna hafi stuðlað að samfélagslegri samheldni og heilt yfir stutt við uppbyggingu sterkari og líflegri samfélaga um land allt.

Vinna við sóknaráætlanir landshlutanna er auðvitað ekki án áskorana. Virk þátttaka bæði stjórnvalda og heimafólks er nauðsynleg til að sigrast á áskorunum og nýta tækifærin til fulls. Fjárhagslegar takmarkanir og pólitískir þættir eru líklega stærstu hindranirnar. Einkum er mikilvægt að stjórnvöld átti sig á því dýrmæta verkfæri sem sóknaráætlanir landshlutanna eru og leggi til aukna fjármuni til þeirra. Þá væru mikil tækifæri fólgin í því að fleiri ráðuneyti myndu horfa til þess að nýta sóknaráætlanir landshlutanna, bæði fyrir verkefni þeirra ráðuneyta og til eflingar sóknaráætlana. Þannig mætti efla landshlutana til framtíðar og tryggja að allir íbúar landsins njóti góðs af vexti og framförum.

Það er til mikils að vinna nú þegar við stöndum frammi fyrir því verkefni að þróa nýjar sóknaráætlanir landshlutanna fyrir næstu fimm árin. Þessar nýju áætlanir munu auðvitað byggja á fyrri árangri, en einnig vonandi innleiða nýjar leiðir sem miða þá að því að auka samkeppnishæfni, sjálfbærni og lífsgæði á hverju svæði fyrir sig. Þannig eru landshlutasamtök um allt land nú í umfangsmikilli vinnu sem snýr að samráði við íbúa, atvinnulíf og sveitarstjórnarfólk. Það er erfitt að segja á þessum tímapunkti hver niðurstaða þeirrar vinnu verður í hverjum landshluta fyrir sig, en það er mín von að þetta verði bestu sóknaráætlanirnar fram að þessu og við munum sjá þær skila enn meiri árangri en áður.

1. KAFLI SÓKNARÁÆTLANIR LANDSHLUTA

Með lögum nr. 69/2015 um byggðaáætlun og sóknaráætlanir var verklag og hugmyndafræði sóknaráætlana landshluta fest í sessi. Með lögum nr. 30/2023 um stefnur og aðgerðaáætlanir á sviði húsnæðis- og skipulagsmála, samgangna og byggðamála var ákvæði um sóknaráætlanir flutt yfir í sveitarstjórnarlögin og standa þar óbreytt. Lögin fela landshlutasamtökum sveitarfélaga að vinna sóknaráætlanir á sínu svæði og bera ábyrgð á framkvæmd þeirra. Þau tengja saman byggðaáætlun fyrir landið allt og sóknaráætlanir hvers landshluta. Hlutverk Byggðastofnunar samkvæmt sveitarstjórnarlögum nr. 138/2011 er að leggja mat á framvindu sóknaráætlana og hafa eftirlit með fjárreiðum þeirra.

Aðferðafræði sóknaráætlana hefur frá upphafi byggst á miklu samstarfi þeirra sem að koma. Sóknaráætlanir eru sameiginlegt verkefni ráðuneyta og sveitarfélaga með það að markmiði að færa aukin völd og ábyrgð til landshlutanna á forgangsröðun og ráðstöfun fjármuna frá ríkisvaldinu til verkefna á sviði byggðamála og samfélagsþróunar sem ekki eru falin öðrum með lögum. Tilgangurinn er að tryggja sem besta nýtingu fjármuna og færa ákvarðanatöku nær heimamönnum sem þekkja best til aðstæðna á sínum svæðum. Í tvígang hafa verið gerðar óháðar úttektir á framkvæmd sóknaráætlana landshluta. Fyrri úttektin var gerð árið 2014[1] og sú síðari árið 2019.[2]

Starf stýrihóps Stjórnarráðsins um byggðamál tekur mið af þeirri skilgreiningu að byggðamál séu „öll þau viðfangsefni sem hafa áhrif á lífsgæði og samkeppnishæfni landshluta, s.s. búsetu, atvinnu og nýsköpun. Þau snúa að eflingu samfélaga, félagsauðs, atvinnulífs, menntunar, menningar, velferðarmála, samgangna og fjarskipta“.[3] Byggðamál eru viðfangsefni allra ráðuneyta og ná til landsins alls. Verkefni stýrihópsins eru meðal annars að vera ríkisstjórn til ráðgjafar í byggðamálum, að auka samráð ráðuneyta á sviði byggðamála og samhæfa byggðamál að annarri stefnumótun og áætlanagerð hins opinbera.

Samkvæmt samningum um sóknaráætlanir landshluta renna framlög ríkisins annars vegar til áhersluverkefna og hins vegar til uppbyggingarsjóða. Hver landshluti ákveður skiptingu fjárins á sínu svæði. Þá er heimilt að nýta tiltekna upphæð í umsýslu. Uppbyggingarsjóðir eru samkeppnissjóðir þar sem gerð er krafa um 50% mótframlag og sérstök úthlutunarnefnd, skipuð af landshlutasamtökum hvers svæðis, fer fyrir hverjum sjóði. Áhersluverkefni eru samningsbundin verkefni sem hafa beina skírskotun til sóknaráætlunar landshlutans og áherslna samráðsvettvangs og þar er ekki gerð krafa um mótframlag. Áhersluverkefnin skulu samþykkt af stjórn landshlutasamtakanna og staðfest af stýrihópi Stjórnarráðsins um byggðamál. Samningurinn við höfuðborgarsvæðið er frábrugðinn samningunum við aðra landshluta þar sem eingöngu er veitt fjármagn til framkvæmdar áhersluverkefna en ekki til uppbyggingarsjóðs.

---

[1] www.stjornarradid.is/media/atvinnuvegaraduneyti-media/media/acrobat/skyrsla_mat-a-framkvaemd-soknaraaetlana_evris050914.pdf

[2] www.stjornarradid.is/lisalib/getfile.aspx?itemid=4ca231b1-765b-11e9-943c-005056bc530c

[3] Þessa skilgreiningu á byggðamálum má meðal annars finna í erindisbréfi stýrihópsins, dags. 10. júní 2021.

2. KAFLI FJÁRFRAMLÖG TIL SAMNINGA

Skipting fjármuna til sóknaráætlana milli landshluta fer eftir reiknilíkani sem stýrihópur Stjórnarráðsins um byggðamál leggur til við ráðherra. Viðmiðin eru byggð á sex breytum sem eru íbúafjöldi, stærð og fjöldi vinnusóknarsvæða, atvinnuleysi, íbúaþróun, meðalútsvarsstofn svæðis og fjarlægð frá höfuðborg.

TAFLA 1. HEILDARFJÁRHÆÐ TIL SÓKNARÁÆTLANASAMNINGA

	Vesturland	Vestfirðir	Norðurland vestra	Norðurland eystra	Austurland	Suðurland	Suðurnes	Höfuðborgar-svæðið	Samtals
Framlög ríkisins	100.177.112	108.856.448	106.423.835	129.806.098	105.792.267	115.470.345	96.426.370	25.000.000	**787.952.475**
Viðaukasamningar, ríkið	20.000.000	10.000.000	17.500.000	19.550.000	51.400.000	15.000.000		20.000.000	**153.450.000**
Framlög sveitarfélaga	13.155.750	9.900.000	7.419.000	14.290.000	12.700.000	14.395.000	10.250.000	5.000.000	**87.109.750**
Önnur framlög				13.402.084				2.000.000	**15.402.084**
Flutt frá fyrra ári		1.000.000	11.385.259	2.244.000	1.700.000	7.510.791		14.014.195	**37.854.245**
Vaxtatekjur	4.327.513	882.210	1.702.670	2.008.568	343.189	1.736.364		682.012	**11.682.526**
Samtals:	**137.660.375**	**130.638.658**	**144.430.764**	**181.300.750**	**171.935.456**	**154.112.500**	**106.676.370**	**66.696.207**	**1.093.451.080**

Tafla 1 sýnir að fjárframlög árið 2023 til sóknaráætlanasamninganna átta námu rúmum 1.090 m.kr. Grunnframlög ríkisins, alls tæpar 788 m.kr.[4], koma annars vegar frá innviðaráðuneytinu, 564 m.kr. og hins vegar frá menningar- og viðskiptaráðuneytinu, 223,6 m.kr. Til viðbótar við grunnframlagið lagði ríkið tæpar 153,5 m.kr. til sjö landshluta með viðaukasamningum.

Varðandi þær fjárhæðir sem tilgreindar eru undir viðaukasamningum í töflu 1 voru 20 m.kr. á Vesturlandi vegna tveggja áhersluverkefna á sviði umhverfismála, „Flokkun í anda hringrásarhagkerfisins“ og „Sjálfbær atvinnuþróun“, 5 m.kr. á Suðurlandi vegna Menningarmiðstöðvar Hornafjarðar og 10 m.kr. vegna „Loftslagsstefnu sveitarfélaga á Suðurlandi – greiningu áskorana og tækifæra, á Norðurlandi eystra voru rúmar 19,5 m.kr. vegna verkefnanna „Hitaveituvæðing í Grímsey“, „Gígur – uppbygging á aðstöðu fyrir nýsköpun, menntun og rannsóknir í Þingeyjarsveit“, „Orkubændur“ og „Líforkuver“ á Norðurlandi vestra voru 17,5 m.kr. sem voru annars vegar 10 m.kr. vegna verkefnisins Norðanáttar og hins vegar 7,5 m.kr. vegna C.1 verkefnisins, „Styrking innviða á Laugarbakka“, á Vestfjörðum voru 10 m.kr. vegna samnings við umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið um verkefnið „Kolefnishlutlausir Vestfirðir – vegvísir“ og á Austurlandi var 51,4 m.kr. ráðstafað þannig: 20 m.kr. í „Eflingu markaðssetningu Egilsstaðaflugvallar“, 10 m.kr. í verkefnið „Austanátt“, 6,4 m.kr. til eflingar menningar á Seyðisfirði og 5 m.kr. framlag til hverrar menningarmiðstöðvar á Fljótsdalshéraði, Fjarðabyggðar og Skaftfells á Seyðisfirði. Á höfuðborgarsvæðinu runnu 20 m.kr. til tveggja verkefna á sviði umhverfismála, annars vegar 10 m.kr. til verkefnis tengt hringrásarhagkerfi og hins vegar 10 m.kr. til verkefnisins „Loftslagsstefna höfuðborgarsvæðisins – innleiðing“.

Heildarfjárframlög sveitarfélaga voru rúmar 87,1 m.kr. og eiga þau að mestu rætur að rekja til menningarsamninga sem voru í gildi til ársins 2014. Heimilt er að semja um framlög annarra[5] til samninganna og var það gert á Norðurlandi eystra, rúmar 13,4 m.kr. og 2 m.kr. á höfuðborgarsvæðinu.

Tæplega 37,9 m.kr. var óráðstafað í árslok 2023 og flutt yfir á árið 2024, sem er heldur lægri fjárhæð en árið 2022. Tekjum og gjöldum sem tengjast sóknaráætlunum skal haldið aðskildum í bókhaldi og endurskoðuðum ársreikningum landshlutasamtaka og skulu vaxtatekjur fjármuna tilheyra

[4] Ofan á þessa fjárhæð bætist 5 m.kr. frá innviðaráðuneytinu vegna umsjár sameiginlegrar umsóknargáttar uppbyggingarsjóða, en sú fjárhæð er ekki sett fram í töflum 1 og 2. Heildargrunnframlag er því 806,1 m.kr.

[5] Um er að ræða mótframlag frá fyrirtækjum og stofnunum.

samningunum og færðar í ársreikninga þeirra. Vaxtatekjur námu samtals tæpum 11,7 m.kr.

Tafla 1A. Samanburður heildarfjárframlaga árin 2022 og 2023

	2023	2022	Breyting
Framlög ríkisins	787.952.475	801.148.712	-13.196.237
Viðaukasamningar	153.450.000	89.800.000	63.650.000
Framlög sveitarfélaga	87.109.750	84.478.250	2.631.500
Önnur framlög	15.402.084	4.493.637	10.908.447
Flutt frá fyrra ári	37.854.245	39.822.854	-1.968.609
Vaxtatekjur	11.682.526	904.126	10.778.400
Samtals	**1.093.451.080**	**1.020.647.579**	**72.803.501**

Tafla 1A sýnir að heildarráðstöfunartekjur samninganna átta hækkuðu samtals um rúmar 72,8 m.kr., fóru úr rúmum 1.020 m.kr. í rúmar 1.093 m.kr. sem er mikil breyting frá því milli áranna 2021-2022 þegar heildarfjárhæðin lækkaði um rúmar 79,1 m.kr. Munar hér mest um viðaukasamningana sem hækkuðu um rúmar 63,6 m.kr. milli ára, en höfðu lækkað um 79,5 m.kr. milli ára 2021-2022. Grunnframlag ríkisins lækkaði um tæpar 13,2 m.kr. milli ára sem er meiri lækkun en milli áranna 2021-2022 þegar sú fjárhæð lækkaði um tæpar 6,2 m.kr. Framlög sveitarfélaga hækkuðu um rúmar 2,6 m.kr., stóðu nánast í stað milli áranna 2021-2022. Fjárhæðin sem flutt var milli ára lækkaði um tæpar 2 m.kr., en hækkaði um tæpar 7,6 m.kr. milli áranna 2021-2022. Liðurinn „önnur framlög“ hækkaði um rúmar 10,9 m.kr. sem er mikil hækkun frá því milli áranna 2021-2022 þegar sú fjárhæð hafði lækkað um rúmar 2,5 m.kr. milli ára.

Hverjum landshluta er í sjálfsvald sett hvernig framlögum til sóknaráætlana er varið. Hámark er sett á umsýslukostnað. Þetta á ekki við um höfuðborgarsvæðið þar sem öll fjárhæðin rennur til áhersluverkefna.

Tafla 2. Ráðstöfun fjárframlaga

	Vesturland	Vestfirðir	Norðurland vestra	Norðurland eystra	Austurland	Suðurland	Suðurnes	Höfuðborgar-svæðið	Samtals
Áhersluverkefni	40.900.000	49.500.000	24.423.835	74.206.000	52.992.267	52.500.000	47.476.370	25.891.054	**367.889.526**
Uppbyggingarsjóður	53.980.000	34.800.000	65.252.030	59.680.750	51.900.000	74.612.500	40.900.000		**381.125.280**
Stofn- og rekstrarstyrkir	4.750.000	20.350.000	16.000.000	13.620.000	5.300.000	0	6.300.000		**66.320.000**
Viðaukasamningar	20.000.000	10.000.000	17.500.000	19.550.000	51.400.000	15.000.000		15.126.890	**148.576.890**
Umsýsla	12.000.000	11.000.000	12.000.000	12.000.000	10.000.000	12.000.000	12.000.000		**81.000.000**
Ráðstafað á fyrra ári		4.650.000							**4.650.000**
Óráðstafað 31.12.2023	6.030.375	338.658	9.254.899	2.244.000	343.189			25.678.263	**43.889.384**
Samtals:	**137.660.375**	**130.638.658**	**144.430.764**	**181.300.750**	**171.935.456**	**154.112.500**	**106.676.370**	**66.696.207**	**1.093.451.080**

Tafla 2 sýnir hvernig fjármunum var ráðstafað í hverjum landshluta á árinu 2023. Af heildar fjárhæðinni, rúmum 1.093 m.kr., runnu tæpar 367,9 m.kr. til áhersluverkefna og rúmar 381,1 m.kr. til uppbyggingarsjóða, auk þess sem sex landshlutar settu sérstök framlög í stofn- og rekstrarverkefni, samtals rúmar 66,3 m.kr. í gegnum sína uppbyggingarsjóði. Landshlutum er í sjálfsvald sett hvort þeir skilgreina slík verkefni sérstaklega en þau eiga rætur að rekja til gömlu menningarsamninganna og eru verkefnin því öll menningartengd. Samkvæmt samningunum er landshlutasamtökunum heimilt að nýta allt að 12 m.kr. í ári í umsýslu. Fimm landshlutar nýttu þá upphæð að fullu, en alls var 81 m.kr. varið í umsýslu árið 2023. Ekki er heimild fyrir umsýslukostnaði í framlagi til höfuðborgarsvæðisins.

Tafla 2a. Samanburður á ráðstöfun fjárframlaga árin 2022 og 2023

	2023	2022	Breyting
Áhersluverkefni	367.889.526	372.571.326	-4.681.800
Uppbyggingarsjóður	381.125.280	374.267.611	6.857.669
Stofn- og rekstrarstyrkir	66.320.000	68.063.000	-1.743.000
Viðaukasamningar	148.576.890	89.800.000	58.776.890
Umsýsla	81.000.000	81.000.000	0
Ráðstafað á fyrra ári	4.650.000	12.650.000	-8.000.000
Óráðstafað 2023	43.889.384	22.295.642	21.593.742
Samtals	**1.093.451.080**	**1.020.647.579**	**72.803.501**

Hækkun fjármagns milli ára voru rúmar 72,8 m.kr., sem er talsverð breyting frá fyrri árum, en milli áranna 2021-2022 lækkaði þessi fjárhæð um rúmar 91,7 m.kr. Framlög til áhersluverkefna lækkuðu samtals um tæpar 4,7 m.kr. milli ára. Framlög til uppbyggingarsjóða hækkuðu um rúmar 6,8 m.kr. en lækkuðu milli áranna 2021 og 2022 um tæpar 21,5 m.kr. Framlög til stofn- og rekstrarstyrkja lækkuðu um rúmar 1,7 m.kr. en hækkuðu milli áranna 2022 og 2022 um tæpar 14,5 m.kr. Óráðstafað fjármagn sem flyst á milli ára hækkaði um tæpar 21,6 m.kr., en hækkaði um rúmar 9,8 m.kr. frá 2022-2022. Stýrihópur Stjórnarráðsins um byggðamál leggur mikla áherslu á að fjármunir til samninganna séu nýttir innan ársins og þessi niðurstaða er því ekki enn alveg í samræmi við þá áherslu, þó svo miði áfram í rétta átt.

3. KAFLI SAMRÁÐSVETTVANGAR LANDSHLUTA

Í samningum um sóknaráætlanir landshluta og í sveitarstjórnarlögum er kveðið á um að sóknaráætlanir skuli unnar í samvinnu við samráðsvettvang viðkomandi landshluta. Um er að ræða vettvang sveitarfélaga, ríkisstofnana, atvinnulífs, menningarlífs, fræðasamfélags og annarra haghafa. Landshlutasamtök sveitarfélaga skipa samráðsvettvang í hverjum landshluta og gæta þar lýðræðis-, búsetu-, aldurs- og kynjasjónarmiða. Landshlutasamtökin skilgreina hlutverk og verkefni samráðsvettvangsins og skal hann hafa beina aðkomu að gerð sóknaráætlunarinnar og vera upplýstur um framgang hennar að minnsta kosti árlega. Í töflu 3 má sjá upplýsingar um fulltrúa í samráðsvettvangi hvers landshluta.

TAFLA 3. SKIPAN FULLTRÚA Í SAMRÁÐSVETTVÖNGUM

	Vestur-land	Vestfirðir	Norður-land vestra	Norður-land eystra	Austur-land	Suður-land	Suðurnes	Höfuð-borgar-svæðið	Samtals
Atvinnulífið	4	7	32	17	18	6	6		**90**
Félagasamtök	2	1	5	3	5	4	2		**22**
Fræðasamfélag	5	5	13	8	4	6	5		**46**
Kjörnir fulltrúar	12	13	15	18	10	16	12	79	**175**
Menningarlífið	2	5	10	8	10	6	2		**43**
Opinberar stofnanir	5	0	13	22	18	2	5		**65**
Annað (óflokkað)	0	0	9	7	1	0	1		**18**
Samtals:	**30**	**31**	**97**	**83**	**66**	**40**	**33**	**79**	**459**

	Vestur-land	Vestfirðir	Norður-land vestra	Norður-land eystra	Austur-land	Suður-land	Suðurnes	Höfuð-borgar-svæðið	Samtals
<25 ára	1	0	4	3	1	2	2	0	**13**
25-39 ára	6	10	26	11	10	15	4	19	**101**
40-60 ára	20	20	48	61	46	15	22	49	**281**
>60 ára	3	1	19	8	9	8	5	11	**64**
Samtals:	**30**	**31**	**97**	**83**	**66**	**40**	**33**	**79**	**459**

	Vestur-land	Vestfirðir	Norður-land vestra	Norður-land eystra	Austur-land	Suður-land	Suðurnes	Höfuð-borgar-svæðið	Samtals
Karlar	12	10	49	43	32	20	20	33	**219**
Konur	18	21	48	40	34	20	13	46	**240**
% hlutfall kvk	60,0%	67,7%	49,5%	48,2%	51,5%	50,0%	39,4%	58,2%	52,3%
Samtals:	**30**	**31**	**97**	**83**	**66**	**40**	**33**	**79**	**459**

Tafla 3 er þrískipt og sýnir atvinnu, aldur og kyn fulltrúa í hverjum samráðsvettvangi, samtals 459 fulltrúar í öllum sjö landshlutunum sem er sama tala og árið 2022.

Fyrsti hluti töflunnar sýnir flokkun eftir atvinnu. Kjörnir fulltrúar, þ.e. aðal- eða varamenn í sveitarstjórnum, eru alls 175 (38,1%). Af 459 fulltrúum eru 90 úr atvinnulífinu, 65 fulltrúar koma frá opinberum stofnunum, 46 fulltrúar koma úr fræðasamfélaginu og 43 úr menningargeiranum. Þessar upplýsingar gefa vísbendingar um bakgrunn fulltrúanna en eru ekki tæmandi þar sem vænta má að flestir geti flokkast undir fleiri en eitt svið, ekki hvað síst kjörnir fulltrúar.

Þegar litið er á aldursdreifingu er sem fyrr áhyggjuefni hve fáir koma úr yngsta aldursflokknum, 13 fulltrúar eða 2,8% sem er sama hlutfall og árið 2022. Sjö þessara þrettán eru á Norðurlandi. Meirihluti fulltrúa er úr aldurshópnum 40-60 ára, eða 281 talsins, sem er sama tala og á fyrra ári. Rúm 13,9% fulltrúa eru 60 ára og eldri sem er ívið lægra hlutfall en árið áður, en 22% fulltrúa eru á aldrinum 25–39 ára sem er sama hlutfall og 2022.

Kynjahlutfallið hefur verið nokkuð jafnt en á árinu 2023 voru konur 240 á móti 219 körlum og hlutfallið því 52,3% konum í hag. Einn landshlui nær ekki 40% viðmiðunarmarki jafnréttislaga,[6] sem er á Suðurnesjum, en þar hallar á konur.

[6] Kynjakvóti var leiddur í lög árið 2008. Í 15. gr. laga nr. 10/2008, um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla, en í lögunum segir: „Við skipun í nefndir, ráð og stjórnir á vegum ríkis og sveitarfélaga skal þess gætt að hlutfall kynjanna sé sem jafnast og ekki minna en 40% þegar um fleiri en þrjá fulltrúa er að ræða.“

4. KAFLI ÁHERSLUVERKEFNI LANDSHLUTA

Á árinu 2023 var unnið að samtals 69 áhersluverkefnum á landinu öllu. Þar af voru 32 ný verkefni það ár eins og sjá má í töflunni hér að neðan. Áhersluverkefni eru samningsbundin verkefni sem hafa beina skírskotun til sóknaráætlunar landshlutans og áherslna samráðsvettvangs. Verkefnin geta staðið yfir í lengri eða skemmri tíma en þeim skal vera lokið fyrir árslok 2024 þegar gildistími sóknaráætlanasamninganna rennur út. Áhersluverkefnin skulu samþykkt af stjórn landshlutasamtaka sveitarfélaga og staðfest af stýrihóp Stjórnarráðsins um byggðamál.

Í töflu 4 er listi yfir áhersluverkefnin 69 sem í gangi voru árið 2023, en ítarlegri umfjöllun um áhersluverkefni 2023 er í viðauka 2 aftast í greinargerðinni. Flest voru nýju verkefnin á Norðurlandi eystra og Suðurnesjum (9) en engin á Norðurlandi vestra og Austurlandi (0). Samtals vörðu landshlutarnir átta rúmum 383 m.kr. til áhersluverkefna, auk mótframlaga heimamanna.

TAFLA 4. ÁHERSLUVERKEFNI LANDSHLUTA, NÝ OG ELDRI VERKEFNI 2023

Vesturland
Ný verkefni 2023:
Sjálfbær atvinnuþróun á Vesturlandi
Óstaðbundin störf og hærri hlutdeild Vesturlands í opinberum störfum
Ímynd Vesturlands
Menningargróska á Vesturlandi
Eldri verkefni og í gangi 2023:
Lágmörkun úrtgangs
Vesturland er valkostur
Ný verkefni = 4 og eldri verkefni í gangi = 2, samtals 6 áhersluverkefni

Vestfirðir
Ný verkefni 2023:
Ímynd, uppbygging og fjárfestingar á Vestfjörðum
Markaðssetning ferðaþjónustu
Ungmennalýðræði á Vestfjörðum
Úrgangsmál og hringrásarhagkerfi á Vestfjörðum
Menntastefna, eftifylgni
Ný verkefni = 5 og eldri verkefni í gangi = 0, samtals 5 áhersluverkefni

Norðurland vestra
Eldri verkefni og í gangi 2023:
Auknar fjárfestingar á Norðurlandi vestra og fjölgun starfa
Aukin nýsköpun í kennslu – FabLab
Stuðningsátak í ferðaþjónustu
Landshluti í forystu í loftslagsmálum og heimsmarkmiðum
Stuðningur við nýsköpun
Erlend samstarfsverkefni
Textíl Lab á Blönduósi
Barnamenningarhátíð
Skrifstofusetur

Fjölmenningarkaffi
Ný verkefni = 0 og og eldri verkefni í gangi = 10, samtals 10 áhersluverkefni

Norðurland eystra
Ný verkefni 2023:
Samfélagsleg áhrif af millilandaflugi á Norðurlandi eystra
Upptakturinn, tónsköpunarverðlaun barna og ungmenna
Aukinn sýnileiki Norðurlands eystra
Gull úr grasi
Útrýming malarvega á Norðurlandi eystra
Efling íslensku sem annars máls fyrir fullorðna
Félagsmiðstöð í skýjunum
Undirbúningur fyrir svæðisskipulag Norðurlands eystra
Líforkuver í Eyjafirði
Eldri verkefni og í gangi 2023:
Gullkistan: námsskráin og tækifærin - barnamenning
Lærisneið
Fræðsluáætlun varðandi umhverfis- og loftslagsmál
Ungmennaþing
Fiðringur, hæfileikakeppni grunnskóla
Stefnumótun og aðgerðaáætlanir í landnýtingu, orkuskiptum og ...
Ný verkefni = 9 og eldri verkefni í gangi = 6, samtals 15 áhersluverkefni

Austurland
Eldri verkefni og í gangi 2023:
Menningararfur og náttúra
Ný verkefni = 0 og eldri verkefni í gangi = 1, samtals 1 áhersluverkefni

Suðurland
Ný verkefni 2023:
Jafningjafræðsla á Suðurlandi
Starfamessa á Suðurlandi
Umhverfis Suðurland
Íbúakönnun
Nýsköpunargátt Suðurlands
Eldri verkefni og í gangi 2023:
Sóknarfæri Suðurlands
Synfóníuhljómsveit Suðurlands
Eldfjallaleiðin – The Volcano Trail
Menntahvöt
Sigurhæðir
Skjálftinn – hæfileikakeppni grunnskóla
Orkídea
Ný verkefni = 5 og eldri verkefni í gangi = 7, samtals 12 áhersluverkefni

Suðurnes
Ný verkefni 2023:
Efling landshlutasamtakanna
FabLab

Staða og framtíð Suðurnesja
Nýsköpunar- og þróunarsetur Suðurnesja
Skemmtiferðaskip á Reykjanesi – þróun og handbók
Reykjanes Geopark – úttekt UNESCO/GGN 2023
Ráðstefnur á Reykjanesi - markaðsátak
Hreinsun strandlengjunnar á Reykjanesi
Gæði og hæfni í ferðaþjónustu á Reykjanesi
Eldri verkefni og í gangi 2023:
Innviðagreining – Invest in Reykjanes
Ferðaleiðir á Reykjanesi
Myndabanki og efnisgerð fyrir Reykjanesið
Reykjanes Geopark – verkefni umbótaáætlunar
Ensk útgáfa á fagefni SSS og undirstofnana
Kolefnisbókhald sveitarfélaga á Suðurnesjum og Isavia
Ný verkefni = 9 og eldri verkefni í gangi = 6, samtals 15 áhersluverkefni

Höfuðborgarsvæðið
Ný verkefni 2023:
Útivistarvefur höfuðborgarsvæðisins
Almenningssamgöngur: ábati og markaðsgreining
Innleiðing hringrásarhagkerfis á höfuðborgarsvæðinu
Rafúrgangur – samstarf UTR, Sorpu og SSH
Loftslagsstefna höfuðborgarsvæðisins – samstarf URN og SSH
Ný verkefni = 5 og eldri verkefni í gangi = 0, samtals 5 áhersluverkefni

5. KAFLI UPPBYGGINGARSJÓÐIR LANDSHLUTA

Með samningum um sóknaráætlanir landshluta voru uppbyggingarsjóðir settir á laggirnar árið 2015 í öllum landshlutum nema á höfuðborgarsvæðinu. Sjóðirnir eru samkeppnissjóðir sem styrkja verkefni í samræmi við markmið hverrar sóknaráætlunar.

Landshlutasamtök sveitarfélaga annast umsýslu sjóðanna og bera ábyrgð á þeim. Hver landshluti setur sér verklagsreglur um úthlutanir þar sem fram koma hvaða upplýsingar þurfa að liggja fyrir frá umsækjendum, hvað telst styrkhæfur kostnaður og hvaða viðmið gilda við mat verkefna.

Landshlutasamtökin skipa úthlutunarnefndir fyrir uppbyggingarsjóðina. Fjöldi nefndarmanna er á bilinu þrír til níu. Hlutverk nefndanna er að velja verkefni sem styrkt verða á grundvelli faglegs mats og skulu verkefnin falla að sóknaráætlun landshlutans. Sjóðirnir styrkja að jafnaði ekki meira en 50% af heildarkostnaði hvers verkefnis og mótframlag styrkþega að lágmarki jafn há upphæð.

Eftir að úthlutun hefur farið fram eru undirritaðir samningar við hvern styrkþega. Í samningunum er meðal annars kveðið á um að fjárstuðningur sé bundinn þeirri forsendu að verkefnið og framvinda sé í samræmi við umsókn eða endurskoðaða áætlun ef styrkur er lægri en óskað var eftir. Þá er kveðið á um greiðslur og fer það eftir upphæð styrks og samkomulagi við styrkhafa hvernig þeim er háttað.

Útgreiðsla styrkja er mismunandi milli landshluta en algengast er að styrkþegi fái greitt tiltekið hlutfall við undirritun samnings og síðan eftir framvindu. Úthlutanir voru í öllum tilvikum vel auglýstar og buðu landshlutasamtökin umsækjendum upp á aðstoð við umsóknir, meðal annars með viðtalstímum, vinnustofum og fundum. Úthlutað var einu sinni til tvisvar á árinu 2023. Í töflu 5 má sjá upplýsingar um umsóknir annars vegar og styrki hins vegar, fjölda og upphæðir.

TAFLA 5. UPPLÝSINGAR UM UMSÓKNIR / STYRKI

	Vesturland	Vestfirðir	Norðurland vestra	Norðurland eystra	Austurland	Suðurland	Suðurnes	Samtals
Umsóknir								
Fjöldi umsókna	144	103	98	172	100	217	79	**913**
Heildarfjárhæð sem sótt var um	209.292.401	188.365.030	179.685.362	286.638.327	197.788.344	277.941.009	218.398.820	**1.558.109.293**
Meðalfjárhæð umsókna	1.453.419	1.828.787	1.833.524	1.666.502	1.977.883	1.280.834	2.764.542	**1.706.582**
Veittir styrkir								
Fjöldi styrkja	92	68	77	72	58	126	39	**532**
Árangurshlutfall umsókna	63,9%	66,0%	78,6%	41,9%	58,0%	58,1%	49,4%	**58,3%**
Heildarupphæð styrkja	58.730.000	55.150.000	81.252.030	73.300.750	57.200.000	74.612.500	47.200.000	**447.445.280**
Meðalfjárhæð styrkja	638.370	811.029	1.055.221	1.018.066	986.207	592.163	1.210.256	**841.063**
Fjöldi styrkja undir 500 þús.kr.	51	18	17	12	15	84	4	**201**
Fjöldi stykja milli 500 þús. til 2,5 millj.kr.	41	48	57	60	43	42	32	**323**
Fjöldi styrkja hærri en 2,5 millj.kr.	0	2	3	0	0	0	3	**8**
Áætlaður fjöldi ársverka								**0**

Tafla 5 sýnir að samtals bárust 913 umsóknir til uppbyggingarsjóðanna sjö og fjöldi styrkja var alls 532, sem er 58,3% árangurshlutfall sem er nokkuð hærra en árið 2021 þegar það var 49,7%. Á Suðurlandi bárust flestar umsóknir (217) og flestir styrkirnir voru veittir þar (126). Á Suðurnesjum voru fæstar umsóknir (79) og fæstir styrkir (39). Meðalfjárhæð umsókna er hæst á Suðurnesjum, rúmlega 2,7 m.kr. og lægst á Suðurlandi, tæplega 1,3 m.kr. Árangurshlutfall umsókna var hæst á Norðurlandi vestra, eða 78,6%, en lægst á Norðurlandi eystra, eða 41,9%.

Alls var sótt um styrki að upphæð sem nemur rúmlega 1,5 ma.kr. en veittir voru styrkir að upphæð tæplega 447,5 m.kr. Uppbyggingarsjóðurinn á Norðurlandi vestra var stærstur með rúmlega 81 m.kr. í heildarstyrki, en sjóðurinn á Suðurnesjum minnstur með 47 m.kr.

Í töflu 5 eru styrkirnir greindir niður í þrjá flokka eftir upphæðum. Samtals voru 201 styrkir lægri en 500 þús.kr., eða 37,8% allra styrkja sem er lægra en árið 2022 (var þá 45,4% styrkja). Alls voru átta styrkir hærri en 2,5 m.kr., eða 1,5% allra styrkja, sem er lægra hlutfall en árið 2022 þegar það var 3,4%. Flestir styrkir undir 500 þúsund, voru veittir á Suðurlandi, eða 84 af 126 styrkjum í landshlutanum. Á Suðurnesjum voru eingöngu fjórir styrkir undir 500 þús.kr. Styrkir á bilinu 500 þús.kr. til 2,5 m.kr. voru samtals 324, eða 60,9% allra styrkja, sem er heldur hærra en árið 2022 (var þá 51,5%).

Tafla 5a. Samanburður upplýsinga um umsóknir / styrki árin 2022 og 2023

Umsóknir	2023	2022	Mismunur
Fjöldi umsókna	913	853	60
Heildarfjárhæð sem sótt var um	1.558.109.293	1.533.011.686	25.097.607
Veittir styrkir			
Fjöldi styrkja	532	524	8
Árangurshlutfall umsókna	58%	61%	-3%
Heildarupphæð styrkja	447.445.280	442.330.611	5.114.669
Fjöldi styrkja undir 500 þús.	201	238	-37
Fjöldi styrkja milli 500 þús til 2,5 m.kr.	323	268	55
Fjöldi styrkja hærri en 2,5 m.kr.	8	18	-10

Tafla 5A sýnir að umsóknum til uppbyggingarsjóðanna fækkaði um 60 milli áranna 2021 og 2022, sem er breyting frá fyrra ári þar sem fækkaði um 99 umsóknir. Heildarfjárhæð sem sótt var um hækkaði um rúmar 25 m.kr. sem er talsverð breyting frá fyrra árið þegar fjárhæðin lækkaði um tæpar 233,4 þús.kr.

Heildarupphæð styrkja var svipuð milli ára, en var hins vegar rúmri 41 m.kr. hærri árið 2022 en 2021.

TAFLA 6. KYN UMSÆKJENDA OG STYRKÞEGA[7]

Vesturland

Umsóknir	KK	Kvk	A.
Fjöldi umsókna	54	89	1
Fjöldi umsókna%	38%	62%	1%
Heildarupphæð	76.185.500	132.461.901	645.000
Meðalupphæð	1.410.843	1.488.336	645.000
Styrkir	KK	Kvk	A.
Fjöldi styrkja	36	56	0
Fjöldi styrkja %	39%	61%	0%
Heildarupphæð	23.250.000	35.480.000	0
Meðalupphæð	645.833	633.571	0

Vestfirðir

Umsóknir	KK	Kvk	A.
Fjöldi umsókna	49	56	0
Fjöldi umsókna%	47%	53%	0%
Heildarupphæð	103.202.150	86.507.880	0
Meðalupphæð	2.106.166	1.544.784	0
Styrkir	KK	Kvk	A.
Fjöldi styrkja	26	36	0
Fjöldi styrkja %	42%	58%	0%
Heildarupphæð	22.660.000	20.690.000	0
Meðalupphæð	871.538	574.722	0

Norðurland vestra

Umsóknir	KK	Kvk	A.
Fjöldi umsókna	43	55	0
Fjöldi umsókna%	44%	56%	0%
Heildarupphæð	91.530.736	88.154.626	0
Meðalupphæð	2.128.622	1.602.811	0
Styrkir	KK	Kvk	A.
Fjöldi styrkja	29	48	0
Fjöldi styrkja %	38%	62%	0%
Heildarupphæð	30.714.000	50.538.030	0
Meðalupphæð	1.059.103	1.052.876	0

Norðurland eystra

Umsóknir	KK	Kvk	A.
Fjöldi umsókna	69	105	0
Fjöldi umsókna%	40%	60%	0%
Heildarupphæð	113.596.668	177.141.659	0
Meðalupphæð	1.646.329	1.687.063	0
Styrkir	KK	Kvk	A.
Fjöldi styrkja	28	44	0
Fjöldi styrkja %	39%	61%	0%
Heildarupphæð	30.433.750	42.867.000	0
Meðalupphæð	1.086.920	974.250	0

Austurland

Umsóknir	KK	Kvk	A.
Fjöldi umsókna	39	60	1
Fjöldi umsókna%	39%	60%	1%
Heildarupphæð	97.487.300	99.450.044	851.000
Meðalupphæð	2.499.674	1.657.501	851.000
Styrkir	KK	Kvk	A.
Fjöldi styrkja	19	39	0
Fjöldi styrkja %	33%	67%	0%
Heildarupphæð	19.850.000	37.350.000	0
Meðalupphæð	1.044.737	957.692	0

Suðurland

Umsóknir	KK	Kvk	A.
Fjöldi umsókna	83	134	0
Fjöldi umsókna%	38%	62%	0%
Heildarupphæð	105.250.680	172.690.329	0
Meðalupphæð	1.268.080	1.288.734	0
Styrkir	KK	Kvk	A.
Fjöldi styrkja	50	76	0
Fjöldi styrkja %	40%	60%	0%
Heildarupphæð	33.362.500	41.250.000	0
Meðalupphæð	667.250	542.763	0

Suðurnes

Umsóknir	KK	Kvk	A.
Fjöldi umsókna	36	44	0
Fjöldi umsókna%	45%	55%	0%
Heildarupphæð	102.563.370	116.635.450	0
Meðalupphæð	2.848.983	2.650.806	0
Styrkir	KK	Kvk	A.
Fjöldi styrkja	18	21	0
Fjöldi styrkja %	46%	54%	0%
Heildarupphæð	23.200.000	21.800.000	0
Meðalupphæð	1.288.889	1.038.095	0

[7] Tölur í töflum 6 og 6A er varða heildarfjölda umsókna og styrkja sem og heildarfjárhæðir stangast á við töflur 5 og 5A. Töflur 6 og 6A byggja á gögnum úr umsóknargátt uppbyggingarsjóða en aðrar tölur í greinargerðinni eru yfirfarnar og leiðréttar af landshlutasamtökunum. Ákveðið var að láta þetta standa, þar sem litlu munar á fjölda og fjárhæðum. Sama gildir um töflur 7 og 8, þar er einnig munur á heildarfjölda umsókna og styrkja m.v. töflur 5 og 5A. Það hefur samt lítil áhrif á heildarniðurstöður þessara taflna og yrði auk þess mikil handavinna fyrir landshlutasamtökin að samræma. Tölur í töflum 5 og 5A eru á hinn bóginn réttar.

TAFLA 6A. KYN UMSÆKJENDA OG STYRKÞEGA, SAMTALS

Umsóknir	Karlar	Konur	Annað	Samtals
Fjöldi umsókna	373	543	2	916
Fjöldi umsókna (%)	41%	59%	0%	100%
Heildarupphæð umsókn	689.816.404	873.041.889	1.496.000	1.562.858.293
Meðalupphæð umsókna	1.849.374	1.607.812	748.000	1.706.177
Veittir styrkir				
Fjöldi styrkja	206	320	0	526
Fjöldi styrkja (%)	39%	61%	0%	100%
Heildarupphæð styrkja	183.470.250	249.975.030	0	433.445.280
Meðalupphæð styrkja	890.632	781.172		824.040

Tafla 6 sýnir hvernig annars vegar umsóknir og hins vegar styrkir skiptast eftir kyni forsvarsmanna eða verkefnisstjóra í hverjum landshluta. Einungis tveir umsækjendur/styrkþegar voru skráðir sem annað kyn.

Þessar tölur sýna að kynjahlutfall umsækjenda er ekki eins jafnt og áður hefur verið. Undanfarin ár hefur munurinn verið lítill en þó er heldur að halla undan fæti fyrir karla hvað fjölda umsókna og styrkja varðar. Konur eru í forsvari fyrir 59% umsókna en karlar fyrir 41%. Árið 2022 var hlutfallið konur 54% og karlar 44% umsókna og fyrirtæki voru skráð með 2% umsókna. Ef litið er á kynjahlutfall styrkþega eru konur í forsvari fyrir 61% verkefna en karlar fyrir 39% sem er breyting frá fyrra ári þegar konur voru í forsvari fyrir 57% verkefna en karlar fyrir 41% og fyrirtæki fyrir 2%. Fram að þessu hafa flestir eða allir landshlutar verið innan 40% viðmiðsins varðandi kynjahlutfall umsókna en sú mynd er sem sagt að breytast. Sama má segja um kynjahlutfall styrkveitinga að það er ekki lengur innan 40–60% marka eins og verið hefur. Karlar sækja þó enn um hærri styrki en konur í öllum landshlutum og fá einnig hærri styrki. Sá munur fer þó minnkandi

Þessar upplýsingar gefa vísbendingu um að konur séu heldur að sækja á hvað varðar fjölda umsókna og styrkja, en karlar sækja um hærri fjárhæðir en konur. Þeir virðast sömuleiðis fá hærri styrki en munurinn lækkar samt ár frá ári. Þó er umhugsunarefni að konur skuli vera þó nokkuð fleiri en karlar bæði sem umsækjendur og styrkhafar og sá munur sé vaxandi, þær sækja áfram um lægri fjárhæðir og fá lægri styrki, en sé rýnt í tölurnar og borið saman milli ára fer þessi munur minnkandi sem er jákvætt.

Tafla 7. Atvinnugreinaflokkun umsókna

Atvinnugreinaflokkun - Umsóknir	Vesturland	Vestfirðir	Norðurl.v.	Norðurl.e.	Austurland	Suðurland	Suðurnes	Fjöldi
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Annað	4	5	1	4	0	6	2	**22**
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Ferðaþjónusta	14	15	8	23	12	11	6	**89**
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Iðnaður	2	1	2	3	5	5	2	**20**
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Landbúnaður	5	4	4	1	0	4	0	**18**
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Matvæli	14	4	8	8	8	17	2	**61**
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Rannsóknir/Þróun/Fræðsla	10	5	9	18	9	12	14	**77**
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Skapandi greinar	3	6	3	4	8	7	2	**33**
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Verslun/Þjónusta	1	4	2	2	5	6	1	**21**
Menningarstyrkur - Annað	6	2	0	3	1	5	2	**19**
Menningarstyrkur - Blönduð menningardagskrá	13	10	12	12	10	25	3	**85**
Menningarstyrkur - Bókmenntir/Fræðirit/Margmiðlun	2	3	5	5	4	2	1	**22**
Menningarstyrkur - Danslist	0	0	0	1	1	2	0	**4**
Menningarstyrkur - Fræðsla/Námskeið	1	6	5	6	2	15	3	**38**
Menningarstyrkur - Kvikmyndalist	6	3	0	7	1	7	3	**27**
Menningarstyrkur - Leiklist og aðrar sviðslistir	2	6	6	7	3	8	2	**34**
Menningarstyrkur - Listhönnun	1	0	1	1	0	2	0	**5**
Menningarstyrkur - Málþing/Ráðstefnur	3	1	1	2	1	2	0	**10**
Menningarstyrkur - Menningararfur/Safnamál	15	4	2	9	4	11	9	**54**
Menningarstyrkur - Menningartengd ferðaþjónusta	3	6	3	3	3	7	7	**32**
Menningarstyrkur - Myndlist/Ljósmyndalist	5	6	2	8	9	17	2	**49**
Menningarstyrkur - Rekstrarstyrkur	1	0	0	0	0	0	0	**1**
Menningastyrkur - Skapandi greinar	0	0	0	0	0	1	0	**1**
Menningarstyrkur - Tónlist	25	7	10	25	9	45	10	**131**
Stofn- og rekstrarstyrkur á sviði menningar - Ath. Einungis fyrir lögaðila - Leiklist og aðrar sviðslistir	1	0	0	0	0	0	0	**1**
Stofn- og rekstrarstyrkur á sviði menningar – Ath. einungis fyrir lögaðila - Rekstrarstyrkur	6	4	8	12	3	0	0	**33**
Stofn- og rekstrarstyrkur á sviði menningar – Ath. einungis fyrir lögaðila - Stofn-og rekstrarstyrkur	0	1	6	8	1	0	4	**20**
Stofn- og rekstrarstyrkur á sviði menningar – Ath. einungis fyrir lögaðila - Stofnstyrkur	1	2	0	0	1	0	5	**9**
Samtals	**144**	**105**	**98**	**172**	**100**	**217**	**80**	**916**

Tafla 8. Atvinnugreinaflokkun styrkja

Atvinnugreinaflokkun - Styrkir	Vesturland	Vestfirðir	Norðurl.v.	Norðurl.e.	Austurland	Suðurland	Suðurnes	Fjöldi
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Annað	1	1	1	1	0	1	2	**7**
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Ferðaþjónusta	7	8	5	8	7	1	4	**40**
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Iðnaður	1	0	1	1	1	4	1	**9**
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Landbúnaður	3	2	4	1	0	3	0	**13**
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Matvæli	12	3	8	3	6	6	1	**39**
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Rannsóknir/Þróun/Fræðsla	5	3	8	10	3	6	5	**40**
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Skapandi greinar	0	5	2	1	6	2	0	**16**
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Verslun/Þjónusta	1	0	2	1	3	0	1	**8**
Menningarstyrkur - Annað	4	2	0	1	0	2	0	**9**
Menningarstyrkur - Blönduð menningardagskrá	10	5	8	5	6	15	3	**52**
Menningarstyrkur - Bókmenntir/Fræðirit/Margmiðlun	0	1	4	1	2	2	1	**11**
Menningarstyrkur - Danslist	0	0	0	1	1	2	0	**4**
Menningarstyrkur - Fræðsla/Námskeið	0	2	3	2	1	7	0	**15**
Menningarstyrkur - Kvikmyndalist	5	3	0	4	0	5	1	**18**
Menningarstyrkur - Leiklist og aðrar sviðslistir	2	5	5	3	2	6	0	**23**
Menningarstyrkur - Listhönnun	0	0	1	0	0	1	0	**2**
Menningarstyrkur - Málþing/Ráðstefnur	1	1	0	1	0	1	0	**4**
Menningarstyrkur - Menningararfur/Safnamál	9	3	1	3	1	6	2	**25**
Menningarstyrkur - Menningartengd ferðaþjónusta	2	3	1	0	1	4	4	**15**
Menningarstyrkur - Myndlist/Ljósmyndalist	4	4	2	4	6	15	1	**36**
Menningastyrkur - Rekstrarstyrkur	1	0	0	0	0	0	0	**1**
Menningarstyrkur - Skapandi greinar	0	0	0	0	0	1	0	**1**
Menningarstyrkur - Tónlist	19	4	9	9	9	36	8	**94**
Stofn- og rekstrarstyrkur á sviði menningar - Ath. Einungis fyrir lögaðila - Leiklist og aðrar sviðslistir	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Stofn- og rekstrarstyrkur á sviði menningar – Ath. einungis fyrir lögaðila - Rekstrarstyrkur	4	4	7	7	2	0	0	**24**
Stofn- og rekstrarstyrkur á sviði menningar – Ath. einungis fyrir lögaðila - Stofn-og rekstrarstyrkur	0	1	5	5	1	0	1	**13**
Stofn- og rekstrarstyrkur á sviði menningar – Ath. einungis fyrir lögaðila - Stofnstyrkur	1	2	0	0	0	0	4	**7**
Samtals	**92**	**62**	**77**	**72**	**58**	**126**	**39**	**526**

Töflur 7 og 8 sýna verkefni uppbyggingarsjóða flokkuð eftir atvinnugreinum. Framsetningin er í samræmi við flokkun landshlutasamtakanna, en ekki samkvæmt ÍSAT-atvinnugreinaflokkun Hagstofunnar eins og verið hefur þó svo að hún byggi á þeirri greiningu. Þetta er hugsað til einföldunar og með það fyrir augum að framsetningin henti betur viðfangsefninu hér. Langflestar umsóknanna

eru á sviði menningar og ná til flestra greina innan menningargeirans. Umsóknir til ferðaþjónustuverkefna eru einnig margar. Þannig eru 608 umsóknir af alls 916 á sviði menningar og menningartengdrar ferðaþjónustu. Af 608 menningarumsóknum eru 69 umsóknir á sviði menningarmála um stofn- og rekstrarstyrki. Aðrir stórir flokkar eru ferðaþjónusta með 89 umsóknir, matvæli með 61 umsókn og rannsóknir/þróun/fræðsla með 77 umsóknir.

Menningarverkefni (menningartengd ferðaþjónusta þar með) fengu 370 styrki af 526. Þar af voru 44 stofn- og rekstrarstyrkir. Ferðaþjónustustyrkirnir voru 40 talsins.

SÓKNARÁÆTLANIR EINSTAKRA LANDSHLUTA

Undanfarin ár hafa birst í greinargerð um framvindu samninga og ráðstöfun fjármuna yfirlit yfir nokkur áhersluverkefni eða verkefni styrkt úr uppbyggingarsjóði hvers landshluta. Að þessu sinni er lesandanum bent á að kynna sér verkefni hvers landshluta á heimasíðu landshlutasamtaka. Hér að neðan eru slóðir á sóknaráætlanir hvers landshluta, en þar má m.a. finna upplýsingar um styrkt verkefni á vegum sóknaráætlana.

SÓKNARÁÆTLUN VESTURLANDS:

SÓKNARÁÆTLUN VESTFJARÐA

SÓKNARÁÆTLUN NORÐURLANDS VESTRA

SÓKNARÁÆTLUN NORÐURLANDS EYSTRA

SÓKNARÁÆTLUN AUSTURLANDS

SÓKNARÁÆTLUN SUÐURLANDS

SÓKNARÁÆTLUN SUÐURNESJA

SÓKNARÁÆTLUN HÖFUÐBORGARSVÆÐISINS

LOKAORÐ

Markmið sóknaráætlana landshluta er að auka samkeppnishæfni hvers landshluta og þar með landsins alls. Verklag sóknaráætlana styður við aukið lýðræði og kallar á samráð og sameiginlega stefnumörkun sem byggist á þekkingu heimamanna á hverjum stað. Frá upphafi hefur vinnan við sóknaráætlanir verið lærdómsríkt ferli fyrir Stjórnarráðið, sveitarfélögin og samtök þeirra. Stuðningur ríkisstjórna er ómetanlegur og forsenda þessarar jákvæðu þróunar. Mikilvægt er að halda áfram þeirri valdeflingu sem sóknaráætlanir hafa stuðlað að frá upphafi, þ.e. að ábyrgð á framkvæmd þeirra sé heima í héraði en stýrihópurinn sé ráðgefandi stuðningsaðili. Árangur sóknaráætlana hefur í tvígang verið metinn. Í matinu frá árinu 2019 kom fram það álit að framkvæmd sóknaráætlana 2015-2019 hefði tekist vel. Þar með er ekki sagt að ekkert megi fara betur og alltaf má læra af reynslunni.

Landshlutasamtök sveitarfélaga hafa staðið vel undir þeirri ábyrgð sem fylgir umsýslu fjármuna og framkvæmd sóknaráætlanasamninga. Þau hafa sett sér skýrt og skilvirkt verklag við úthlutanir og umsýslu styrkveitinga og ráðstafa heimamenn fjármunum til verkefna sem þeir telja mikilvæg fyrir landshlutana og styðja við markmið sóknaráætlana þeirra. Landshlutasamtökin eru þannig orðin vel í stakk búin til að takast á við aukna ábyrgð og að auknum fjármunum verði varið í sóknar-áætlanir.

Á árinu 2024 verða samningar um sóknaráætlanir endurnýjaðir og við það tækifæri verður litið yfir farinn veg og skoðað hvort breytinga og endurbóta er þörf, því allt er breytingum háð, líka vel heppnuð verkefni eins og sóknaráætlanir landshluta.

Samstarf stýrihóps Stjórnarráðsins um byggðamál og landshlutasamtaka hefur verið gott og gefandi, það hefur aukið aðgengi fulltrúa landshlutanna að sérfræðingum Stjórnarráðsins og aukið þekkingu og skilning þeirra síðarnefndu á byggðamálum. Í framtíðinni verður stefna stjórnvalda vonandi mörkuð með „byggðagleraugun“ á nefinu.

Verkefnisstjóri þakkar starfsmönnum landshlutasamtakanna fyrir þeirra framlag og þolinmæði við vinnu þessarar greinargerðar þar sem flóknar og margþættar upplýsingar þurfa að samræmast og tölur að stemma. Þess má geta að tölur um uppbyggingarsjóði koma úr gagnabanka umsóknargáttarinnar og þar eru upplýsingar skráðar með nokkuð öðrum hætti en hjá landshlutasamtökunum. Starfsmenn samtakanna yfirfara tölur og leiðrétta og munar alltaf einhverju. Mikil handavinna liggur í slíkri talnavinnu. Af þeim sökum var ákveðið að láta töflur 6, 6A, 7 og 8 standa eins og tölurnar komu úr umsóknargáttinni, því þær niðurstöður sem þar koma fram standast í stórum dráttum þótt einhverju muni á tölum og gríðarleg viðbótarvinna yrði fyrir landshlutasamtökin að endurvinna þær. Töflur 5 og 5A eru hinsvegar yfirfarnar og eru því réttar. Til framtíðar þarf að endurskoða þetta verklag og þær tölulegu upplýsingar sem hér eru settar fram.

Sigríður K. Þorgrímsdóttir,
verkefnisstjóri sóknaráætlana landshluta,
þróunarsviði Byggðastofnunar

VIÐAUKI 1: LANDSHLUTASAMTÖK SVEITARFÉLAGA

Landshlutasamtök sveitarfélaga eru hagsmunasamtök sveitarfélaga með tilgreind afmörkuð starfssvæði. Starfssvæði þeirra eru jafnframt svæði sóknaráætlana. Öll sveitarfélög á Íslandi eru aðilar að landshlutasamtökunum þó að ekki sé um skylduaðild að ræða. Meginhlutverk allra landshlutasamtaka er að vinna að sameiginlegum hagsmunamálum. Samtökin eru átta talsins og geta samkvæmt sveitarstjórnarlögum ekki verið fleiri. Starfssvæði þeirra eru ólík eins og sést á töflunni hér á eftir. Fjöldi aðildarsveitarfélaga er frá 4 til 15. Fámennasta svæðið hefur rétt rúma 7.000 íbúa en á fjölmennasta svæðinu, sem er höfuðborgarsvæðið, fer íbúum fjölgandi ár frá ári og eru komnir í rúm 239 þúsund árið 2023 í rúm 244 þúsund árið 2024. Starfssvæði landshlutasamtakanna eru ólík að stærð, frá rúmum 800 km^2 í tæpa 31.000 km^2. Karlar eru í meiri hluta í öllum landshlutum.

	Landshluti	Vesturland	Vestfirðir	Norðurland vestra	Norðurland eystra	Austurland	Suðurland	Suðurnes	Höfuðborg-arsvæðið	Samtals
	Flatarmál [km^2]	9.529	8.844	13.106	22.686	15.705	30.983	815	1.046	**102.714**
2023	Fjöldi sveitarfél.	9	9	5	11	4	15	4	7	**64**
	Heildarfj. íbúa	17.084	7.099	7.247	31.167	10.881	32.742	29.709	239.289	**375.218**
	Fjöldi kvk	8.194	3.413	3.573	15.350	5.128	15.821	13.889	117.982	**183.350**
	Fjöldi kk	8.888	3.685	3.673	15.805	5.749	16.912	15.816	121.210	**191.738**
2024	Fjöldi sveitarfél.	9	8	5	11	4	15	4	7	**63**
	Heildarfj. íbúa	17.419	7.168	7.294	31.574	11.085	34.076	30.933	244.177	**383.726**
	Fjöldi kvk	8.393	3.433	3.621	15.514	5.211	16.381	14.347	120.115	**187.015**
	Fjöldi kk	9.021	3.731	3.672	16.045	5.868	17.685	16.579	123.951	**196.552**

VIÐAUKI 2: NÝ ÁHERSLUVERKEFNI ÁRIÐ 2023

Vesturland - 32.900.000 til 4 verkefna							
Heiti verkefnis	**Sóknaráætlun**	**Mótframlag**	**Samtals**	**Framkvæmdaaðili**	**Markmið**	**Lokaafurð**	**Tímabil**
Sjálfbær þróun á Vesturlandi	11.000.000		11.000.000	SSV	Greining þátta sem gera Vesturland sjálfbært varðandi þróun atvinnulífs	Greining og aðgerðaáætlun	2023-2024
Óstaðbundin störf og hærri hlutdeild Vesturlands í opinberum störfum	8.000.000		8.000.000	SSV	Að skapa betri skilyrði fyrir óstaðbundin störf og hækka hlutdeild Vesturlands í störfum á vegum ríkisins	Skýrsla um opinber störf á Vesturlandi, niðurstöður rannsóknar um óstaðbundin störf og átak í markaðssetningu á samvinnurýmum og nýsköpunarsetrum á Vesturlandi	2023
Ímynd Vesturlands	5.900.000		5.900.000	SSV	Kanna ímynd Vesturlands í nágrannabyggðum og gefa út ímyndarbækling	Niðurstöður ímyndarkönnunar og ímyndarbæklingur	2023
Menningargróska á Vesturlandi	8.000.000		8.000.000	SSV	Efla menningarlíf á Vesturlandi	Barnamenningarhátíð, safnklasi Vesturlands efldur, kortlagning menningar, nýjar listahátíðir, aukinn áhugi ungmenna	2023

Vestfirðir - 54.000.000 til 5 verkefna							
Heiti verkefnis	**Sóknaráætlun**	**Mótframlag**	**Samtals**	**Framkvæmdaaðili**	**Markmið**	**Lokaafurð**	**Tímabil**
Ímynd, uppbygging og fjárfestingar á Vestfjörðum	20.000.000	60.000.000	60.000.000	Vestfjarðastofa	Kynna fjárfestingarmöguleika, efla ímynd, aukin uppbygging í ferðaþj.	Bætt ímynd, aukið framboð húsnæðis, gistirýmis og afþreyingar	2023-2024
Markaðssetning ferðaþjónustu	20.000.000	20.000.000	20.000.000	Vestfjarðastofa	Lenging ferðamannatíma, þróun ferðaleiðar, auknar fjárfestingar	Markviss markaðssetning, aukið samstgarf, kynning	2023-2024
Ungmennalýðræði á Vestfjörðum	4.000.000	1.000.000	1.000.000	Vestfjarðastofa	Aukin lýðræðisþátttaka og þekking ungmenna, stofna ungmennaráð	Ungmennaþing og ungmennaráð	2023-2024
Úrgangsmál og hringrásarhagkerfi á Vestfjörðum	5.000.000	5.000.000	5.000.000	Vestfjarðastofa	Móta stefnu og vinna svæðisáætlun um úrgangsmál	Samþykkt svæðisáætlun	2023
Menntastefna, eftirfylgni	5.000.000		0	Vestfjarðastofa	Ljúka og fylgja eftir vinnu við menntastefnu	Birt Menntastefna Vestfjarða	2023
Samtals	**54.000.000**	**86.000.000**	**86.000.000**				

Norðurland eystra - 58.430.500 til 9 verkefna							
Heiti verkefnis	**Sóknaráætlun**	**Mótframlag**	**Samtals**	**Framkvæmdaraðili**	**Markmið**	**Lokaafurð**	**Tímabil**
Samfélagsleg áhrif af millilandaflugi á Norðurlandi eystra	1.200.000	1.200.000	2.400.000	Þóroddur Bjarnason HA	Meta áhrif af millilandaflugi Niceair til nýtingar fyrir stefnumótun í flugsamgöngum	Útgefin skýrsla	2023
Upptakturinn, tónsköpunarverðlaun barna og ungmenna	14.250.000	24.000.000	38.250.000	Menningarfélag Akureyrar	Stuðla að tónsköpun ungs fólks	Tíu ný tónverk, tónleikar, hljóðritun, menntun tónlistarkennara, vettvangur barna og ungmenna til tónsköpunar	2023-2026
Aukinn sýnileiki Norðurlands eystra	15.015.500		15.015.500	SSNE	Vekja athygli á svæðinu sem kosti til fjárfestinga og búsetu og treysta ímynd	Kynningarefni fyrir fjölmiðla	2023-2025
Gull úr grasi	5.000.000		5.000.000	Félag í eigu Fjárfestingafélags Þingeyinga o.fl.	Auka fæðuöryggi og sjálfbærni innlendrar matvælaframleiðslu með uppsetningu graskögglaverksmiðju og nýtingu glatvarma	Standsett tilraunaframleiðsla	2023
Útrýming malarvega á Norðurlandi eystra	2.500.000		2.500.000	SSNE	Kostnaðarmeta framkvæmdir við að malbika malarvegi	Kostnaðarmat	2023
Efling íslensku sem annars máls fyrir fullorðna	965.000		965.000	SÍMEY	Mynda samráðsvettvang þeirra sem koma að íslenskukennslu sem annars máls og bæta aðgengi	Samráðsvettvangur	2023-2024
Félagsmiðstöð í skýjum	8.000.000	2.000.000	10.000.000	Ásgarður skóli í skýjunum ehf.	Rjúfa félagslega einangrun barna	Vefsíða	2023-2024
Undirbúningur fyrir svæðisskipulag Norðurlands eystra	4.000.000		4.000.000	SSNE	Undirbúningur fyrir vinnu við svæðisskipulag Norðurlands eystra	Samantekt á valkostum í svæðisskipulagsvinnu	2023
Líforkuver í Eyjafirði	7.500.000		7.500.000	SSNE	Gerð kostnaðar- og rekstraráætlunar fyrir líforkuver á Dysnesi í Hörgársveit	Afstaða hagsmunaaðila, kostnaðar- og rekstraráætlun, sviðsmyndir varðandi fjármögnun	2023
Samtals	**58.430.500**	**27.200.000**	**85.630.500**				

Suðurland - 14.000.000 til 5 verkefna							
Heiti verkefnis	**Sóknaráætlun**	**Mótframlag**	**Samtals**	**Framkvæmdaraðili**	**Markmið**	**Lokaafurð**	**Tímabil**
Jafningjafræðsla á Suðurlandi	6.500.000		6.500.000	Sveitarfélagið Árborg	Efling forvarna og valdefling ungmenna með jafningjafræðslu	Aukin vitund ungmenna, samantekt um verkefnið	2023
Starfamessa á Suðurlandi	1.000.000		1.000.000	SASS	Undirbúa kynningu á samspili náms og starfa	Verk-, tíma og kostnaðaráætlun og fjármögnunaráætlun	2023
Umhverfis Suðurland	4.000.000		4.000.000	SASS	Að ná mælanlegum árangri í aukinni sorpflokkun og lágmörkun úrgangs	Aukin flokkun úrgangs og lægra hlutfall almenns úrgangs	2023
Íbúakönnun	500.000		500.000	SASS (og SSV)	Gera stöðumat og yfirlit út frá viðhorfum íbúa	Samantekt fyrir Suðurland samanborið við aðra landshluta	2023
Nýsköpunargátt Suðurlands	2.000.000	8.000.000	10.000.000	SASS	Koma á fót samræmdri vefgátt til stuðnings frumkvöðlum	Samræmd vefgátt	2023

Suðurnes - 36.000.000 til 9 verkefna							
Heiti verkefnis	**Sóknaráætlun**	**Mótframlag**	**Samtals**	**Framkvæmdaraðili**	**Markmið**	**Lokaafurð**	**Tímabil**
Efling landshlutasamtakanna	2.500.000		2.500.000	SSS	Samþætting stjórna innan SSS, úttekt	Skýrsla og tillögur	2023
FabLab	10.000.000	44.970.000	54.970.000	Fjölbr.sk. Suðurn., Menntanet Suðurn.	Stofnun FabLab á Suðurnesjum	Kennsla áfanga í nýsköpun í skólum á Suðurnesjum	2023-2024
Staða og framtíð Suðurnesja	3.000.000		3.000.000	Aton JL	Gerð sviðsmyndagreiningar á íbúaþróun svæðisins	Kynningarefni og greinargerð	2023
Nýsköpunar- og þróunarsetur Suðurnesja	12.000.000	20.000.000	32.000.000	Heklan	Styðja við atvinnuuppbyggingu og efla nýsköpun með uppsetningu nýsköpunar- og þróunarseturs	Nýsköpunar- og þróunarsetur	2023-2024
Skemmtiferðaskip á Reykjanesi - þróun og handbók	2.000.000	1.000.000	3.000.000	Markaðsstofa Reykjaness	Þróa ferla við innleiðingu nýrra hafna, setja upp handbók um móttöku skemmtiferðaskipa	Handbók um skemmtiferðaskip fyrir Reykjanes, uppfærð vefsíða	2023
Reykjanes Geopark - úttekt UNESCO/GGN 2023	2.000.000	1.000.000	3.000.000	Reykjanes Geopark	Endurnýjuð aðild að UNESCO Global Georparks fyrir Reykjanes	Kynningarefni, aðild að UGG næstu 4 ár	2023
Ráðstefnur á Reykjanesi - markaðsátak	1.000.000	1.000.000	2.000.000	Markaðsstofa Reykjaness	Þróa vöru fyrir áfangastaðinn og markaðssetja	Kynningarefni og skapalón	2023
Hreinsun strandlengjunnar á Reykjanesi	1.500.000		1.500.000	Reykjanes Geopark	Að strandlengja Reykjaness verði sú hreinasta á Íslandi	Hreinsuð strandlengja merkt inn á gagnvirkt kort	2023
Gæði og hæfni í ferðaþjónustu á Reykjanesi	2.000.000	1.000.000	3.000.000	Markaðsstofa Reykjaness	Vekja athygli á tækifærum til að efla þekkingu og færni í starfi í ferðaþjónustu	Skýrsla, kynning og námskeið	2023
Samtals	**36.000.000**	**68.970.000**	**104.970.000**				

Höfuðborgarsvæðið - 45.000.000 til 5 verkefna							
Heiti verkefnis	**Sóknaráætlun**	**Mótframlag**	**Samtals**	**Framkvæmdaraðili**	**Markmið**	**Lokaafurð**	**Tímabil**
Útivistarvefur höfuðborgarsvæðisins	10.000.000	7.000.000	17.000.000	SSH	Stofna útivistarvef yfir helstu útivistarsvæði á hbsv	Frum- og þarfagreining, útivistarsjá	2023
Almenningssamgöngur: ábati og markaðsgreining	10.000.000	4.000.000	14.000.000	SSH	Vekja athygli á almenningssamgöngum á hbsv og efla notkun þeirra	Samantekt um greiningar, markaðsátak, skýrsla og samskiptaáætlun	2023
Innleiðing hringrásarhagkerfis á höfuðborgarsvæðinu	5.000.000	2.500.000	0	SSH	Kortleggja verkefni og aðgerðir við innleiðingu laga um hringrásarhagkerfi	Skýrsla með greiningu	2023
Rafúrgangur	10.000.000			SSH, Sorpa, UTR			2023
Loftslagsstefna höfuðborgarsv.	10.000.000			SSH og URN			2023
Samtals	**45.000.000**	**13.500.000**	**58.500.000**				